

CENTER *for*
REPRODUCTIVE
RIGHTS

București, 16 noiembrie 2022

Domnului prof. univ. dr. Alexandru Rafila, ministrul Sănătății

Doamnei Adela Cojan, președinta Casei Naționale de Asigurări de Sănătate

În atenția

Domnului Nicolae-Ionel Ciucă, prim-ministrul României

Doamnei Gabriela Firea, ministrul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse

Domnului prof. univ. dr. Daniel Mureșan, președintele Societății de Obstetrică și Ginecologie din România

Domnului prof. univ. dr. Daniel Coriu, președintele Colegiului Medicilor din România

SCRISOARE DESCHISĂ

SOLICITĂM ACCES GRATUIT PENTRU ÎNTRERUPERILE DE SARCINĂ LA CERERE

Asociația Moașelor Independente, Centrul FILIA, Coaliția pentru Egalitate de Gen și Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor solicită Ministerului Sănătății și Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS) să **îmbunătățească accesul la serviciile de avort prin plata întreruperilor de sarcină la cerere din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări de Sănătate (FNUASS).**

Accesul femeilor la avort în condiții de siguranță a fost o prioritate pentru statul român în 1989, **după 23 de ani în care avortul a fost interzis în România, timp în care peste 10.000 de femei și-au pierdut viața și alte 100.000 au suferit complicații medicale.** Femeile au folosit umerase, frunze de mușcată, sonde, ace sau alte obiecte ascuțite pentru a-și provoca singure avortul, s-au aruncat pe scări, au luat medicamente, așteptând ore în șir în timp ce aveau hemoragie în speranța că nu vor fi nevoite să meargă la spital și să riște sancțiuni severe. Mai mult de 120.000 de copii au fost abandonați în orfelinate în timpul regimului comunist, trăind în condiții inumane.

Însă aceste experiențe nu aparțin trecutului. Chiar și astăzi există femei care ar face orice, inclusiv să-și riște viața, pentru a evita să devină mame împotriva voinței lor. În ultimii trei ani, potrivit datelor Institutului Național de Sănătate Publică (INSP), peste 300 de femei au

CENTER *for*
REPRODUCTIVE
RIGHTS

făcut avort în condiții nesigure. **Avortul în condiții nesigure este cauza principală** - dar care ar putea fi prevenită - **a mortalității și morbidității materne**. Acesta poate duce la complicații de sănătate fizică și psihică și la greutăți sociale și financiare pentru femei, comunități și sisteme de sănătate.

Motivul pentru această creștere a avorturilor nesigure este că, în ultimii ani, din ce în ce mai multe spitale nu mai oferă pacienților posibilitatea de a face avort. Așa cum se arată în raportul de cercetare al Centrului FILIA, realizat în 2020 - 2021, din cele 171 de spitale care au răspuns la solicitările în baza Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, 51 de spitale au invocat motive religioase ca justificare pentru refuzul de a oferi avorturi la cerere, 20 de spitale au invocat motive etice sau morale, iar 9 spitale au invocat motive legate de criza SARS-CoV-2. Trei spitale au declarat că decizia de a nu efectua avorturi a fost luată de conducere, cu acordul medicilor. Unele spitale au declarat, în răspunsul oficial la solicitările formulate în temeiul Legii 544/2001, că oferă posibilitatea de a efectua avorturi la cerere fără anestezie, ceea ce reprezintă o formă de violență obstetrică ce afectează cele mai vulnerabile femei, cele care nu au mijloacele financiare pentru a beneficia de o procedură medicală în care să fie tratate cu demnitate.

Mai mult, în primele șase luni ale anului 2022, potrivit datelor INSP, **13 județe din țară nu au raportat niciun avort la cerere** (față de 11 județe în 2021). **În trei dintre aceste județe (Olt, Hunedoara și Vâlcea) nu există acces la avort la cerere nici în sistemul public, nici în cel privat**. La nivel național, au fost efectuate 6.728 de avorturi la cerere, dintre care doar 2.597 în spitale publice, celelalte 4.131 fiind efectuate în clinici și cabinete private, unde prețul unui avort ajunge până la 4.500 de lei. Uneori, femeile, în special cele vulnerabile, nu au acces la avort, fie pentru că locuiesc într-un județ în care avortul la cerere nu este disponibil, fie pentru că nu își permit să plătească acest serviciu medical în sistemul privat. **În spitalele publice, prețul unui avort la cerere poate ajunge până la 1.000 de lei, iar pastilele pentru avortul medicamentos costă până la 600 de lei**, în condițiile în care salariul minim net în România este de 1.524 de lei. Aceste costuri reprezintă o barieră majoră în calea accesului la serviciile de avort la cerere.

În același timp, organizațiile anti-avort au devenit din ce în ce mai proeminente în arena publică în ultimii ani. Acestea se prezintă adesea ca o alternativă la asistența medicală adecvată oferită în cabinetele medicale. **Femeile care apelează la serviciile oferite de organizațiile anti-avort și de centrele de criză pentru sarcină sunt adesea expuse la o retorică traumatizantă bazată pe informații false din punct de vedere medical.**

Experiențele din teren ale mai multor femei, care au apelat la ajutorul ONG-urilor specializate în sănătatea și drepturile sexuale și reproductive, ne arată că, în cazurile în care spitalele oferă pacienților posibilitatea de a face avort, de multe ori consultațiile medicale devin ședințe în care femeile sunt îndrumate să păstreze sarcina. Unele spitale au forțat pacientele să asculte

CENTER *for*
REPRODUCTIVE
RIGHTS

sunetul cordului embrionar, punând și mai multă presiune asupra lor într-un moment vulnerabil.

În urma anulării hotărârii Roe v. Wade în Statele Unite ale Americii, Parlamentul European a adoptat, în luna iulie 2022, o rezoluție privind drepturile reproductive și necesitatea de a asigura dreptul la avort și de a proteja sănătatea femeilor în UE, act care recunoaște avortul ca un drept esențial. **Gratuitatea avortului ar alinia România la această rezoluție, precum și la celelalte țări europene în care avortul este deja acoperit de asigurările publice de sănătate:** Regatul Danemarcei, Regatul Țărilor de Jos, Regatul Belgiei, Republica Franceză, Marele Ducat de Luxemburg, Regatul Spaniei, Republica Elenă, Republica Italiană, Republica Portugheză, Republica Irlanda, Confederația Elvețiană, Regatul Norvegiei, Regatul Suediei, Islanda, Republica Finlanda și Regatul Marii Britanii. Mai mult, Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului afirmă că orice obstacol în calea accesului la avort poate fi o formă de violență împotriva femeilor (OHCHR, 2018). Lipsa accesului la servicii de avort sigure, la timp, accesibile și respectuoase este o problemă critică de sănătate publică și de drepturile omului.

Ținând cont de toate acestea, de evoluția statistică a acestui fenomen, de riscurile la care sunt expuse femeile care nu au acces la avort, de experiențele pacientelor și de expertiza organizațiilor din societatea civilă, **solicităm ca avortul la cerere să fie plătit din bugetul FNUASS. Prin această măsură, se asigură acces universal și sigur pentru femei la întreruperi de sarcină, indiferent de vulnerabilitățile, identitățile lor și calitatea de persoane asigurate.** În plus, plata de către CNAS face posibilă monitorizarea numărului de proceduri efectuate în instituțiile medicale aflate în contract cu CNAS. Acest lucru va ajuta la identificarea instituțiilor, localităților și județelor în care acest serviciu medical esențial nu este furnizat.

Controlul asupra propriului corp reprezintă fundamentul unei democrații, iar această măsură va preveni suferința și moartea femeilor care nu pot avea acces la serviciile de avort din cauza restricțiilor privind furnizarea acestui serviciu medical reflectate în creșterea numărului de spitale care nu oferă avorturi la cerere, creșterea numărului de județe care raportează 0 avorturi la cerere în sistemul public de sănătate, creșterea prețului solicitat pentru această procedură, lipsa accesului la educație sexuală și la metode contraceptive (în special pentru grupurile vulnerabile) și creșterea influenței organizațiilor anti-avort. Asigurarea accesului universal și sigur va permite femeilor din România să aleagă în condițiile lor dacă și cum doresc să trăiască experiența sarcinii și a nașterii. Atragem atenția asupra faptului că accesul la avort a devenit din ce în ce mai dificil în ultimii ani, ceea ce nu face decât să crească numărul de avorturi în condiții de risc.

CENTER *for*
REPRODUCTIVE
RIGHTS

În speranța că veți decide să asigurați accesul la servicii medicale sigure și să protejați femeile, vă asigurăm de întreaga noastră disponibilitate și expertiză în domeniul sănătății reproductive.

Asociația Moașelor Independente

Centrul FILIA

Organizații ale societății civile din România și internaționale care susțin scrisoarea:

Coaliția pentru Egalitate de Gen (11 organizații)

- Centrul Parteneriat pentru Egalitate - CPE
- Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen (A.L.E.G.)
- Societatea de Analize Feministe AnA
- Asociația Front
- Asociația E-Romnja (Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome)
- Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO)
- Centrul de Studii în Idei Politice (CeSIP)
- Asociația PLURAL
- Asociația Ema
- Asociația SEXUL vs BARZA
- Societatea de Educație Contraceptivă și Sexuală S.E.C.S.

Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor (20 de organizații)

FONPC - Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil (33 de organizații)

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România - ANOSR (115 organizații)

Asociația Mame pentru Mame

Asociația Girl Up România

CENTER *for*
REPRODUCTIVE
RIGHTS

Asociația Iele-Sânziene

Asociația MozaiQ LGBT

Tineri pentru Tineri

ECPI - Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice

Asociația ACCEPT

Asociația SPICC

Comunitatea WISE

Asociația Transcena

Asociația ART Fusion

Fundația Romanian Angel Appeal

Asociația Sens Pozitiv

Asociația Forum Apulum

Asociația ALUZIVA

Fundația Corona Iași

Asociația UNIC Iași

Asociația pentru Dezvoltare Comunitară Vaslui

Asociația ECOVAS Vaslui

Comunitatea Declic

Funky Citizens

Fundația Centrul de Mediere și Securitate Comunitară (CMSC)

Asociația Romanian Women's Lobby (RoWL)

Fundația Comunitară Țara Făgărașului

Asociația Femeilor Profesioniște Galați

Fundația Comunitară București

CENTER *for*
REPRODUCTIVE
RIGHTS

Fundația Comunitară Buzău

Asociația Societatea Studenților în Medicină din București (SSMB)

Fundația Comunitară Sibiu

Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)

Abortion Support Network

Asociația "Pepardes zieds", Letonia

FEDERA, Polonia

Doctors for Choice, Malta

Asociația Suedeză pentru Drepturi Sexuale și Reproductive (RFSU), Suedia

Sensoa, Centrul Flamand de Expertiză în Sănătatea Sexuală, Belgia

Rutgers, Țările de Jos

Centrul Albanez pentru Populație și Dezvoltare

Cassa delle Donne di Milano, Italia

Coordinamento Nazionale Se non ora quando?, Italia

Asociația Daneză pentru Planificare Familială, Danemarca

Medecins du Monde

Sedera - Federacion Planification Familiar

International Planned Parenthood Federation (31 de organizații)

ASTRA Network - Central and Eastern European Network for Sexual and Reproductive Health and Rights (41 de organizații)